

VTL

Antonie van Leeuwenhoekweg 8

2408 AM Alphen aan den Rijn

T 0900 1442 (€ 0,10 p/m)

F 0172 431 814

info@vtl.nl

www.vtl.nl

Arbeidsmarktonderzoek

Beroepsgoederenvervoer

2009

Regio Noordwest

Datum

juli 2009

Ons kenmerk

XC

Status

Definitief

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Managementsamenvatting	4
1 Inleiding	7
1.1 Doelstelling onderzoek	7
1.2 Opzet onderzoek	7
1.3 Leeswijzer	8
2 De sector in ontwikkeling	9
2.1 Inleiding	9
2.2 Ontwikkeling aantal bedrijven	9
2.3 Ontwikkeling werkgelegenheid	9
2.4 Uitzendkrachten	14
2.5 Deeltijdbanen	14
2.6 Personeeloverschotten en maatregelen	15
2.7 Vacatures	16
3 Personeel in beweging	18
3.1 Inleiding	18
3.2 Instroom en herkomst van nieuw aangenomen personeel	18
3.3 Interne doorstroom	19
3.4 Uitstroom en bestemming	19
4 Scholingbeleid in ontwikkeling	21
4.1 Inleiding	21
4.2 Beroepsonderwijs	21
4.3 Scholing van werknemers	21
5 Economische recessie	23
5.1 Inleiding	23
5.2 Verwachtingen van werkgevers in het BGV	23
5.3 Maatregelen	24
6 Conclusie	27

Voorwoord

Voor u liggen de resultaten van het onderzoek dat ECORYS in opdracht van VTL heeft uitgevoerd naar de actuele arbeidsmarktsituatie in de sectoren beroeps-goederenvervoer en logistieke dienstverlening. De onderhavige rapportage heeft betrekking op het beroepsgoederenvervoer in de **regio Noordwest**. In totaal hebben 299 bedrijven in regio Noordwest hun medewerking aan dit onderzoek verleend.

In de uitvoering heeft ECORYS met diverse partijen en personen nauw samengewerkt. Het telefonische veldwerk onderbedrijven is uitgevoerd door Bureau Mediad, door een team onder leiding van Marieke Meij. Met vertegenwoordigers van 15 bedrijven verspreid over de zes regio's zijn aanvullend gesprekken gevoerd.

De begeleiding van het onderzoek namens VTL is verzorgd door Sandra Helmes.

Wij bedanken alle betrokkenen die op directe wijze een bijdrage hebben geleverd aan het onderzoek. In het bijzonder gaat onze dank uit naar de bedrijven die door hun medewerking aan de interviews de basis voor dit onderzoek hebben gelegd.

Het onderzoeksteam,

Peter Donker van Heel (projectleider)
Martin van der Ende
Ting Li
Susan van de Vlasakker
Claudia Groen
Marijke Manshanden (redactie)
Danielle Lako (stagiair)

Managementsamenvatting

Dit rapport bevat de uitkomsten van het onderzoek dat in februari en maart 2009 is uitgevoerd onder werknemers en werkgevers in het beroepsgoederenvervoer over de weg. Ten behoeve van het onderzoek zijn in deze periode landelijk 1.800 bedrijven geënquêteerd. Daarnaast zijn met 15 bedrijven verdiepende interviews uitgevoerd. De belangrijkste resultaten van het onderzoek worden hier samengevat voor de regio Noordwest. Deze regiorapportage is gebaseerd op 299 schriftelijke interviews met bedrijven in de vorm van enquêtes en enkele verdiepende interviews.

Economische recessie

Afname werkgelegenheid gelijk

De economische recessie eind 2008 is gepaard gegaan met een afname van de werkgelegenheid in het beroepsgoederenvervoer. De werkgelegenheid is in regio Noordwest met 1% afgenomen dat overeen komt met het landelijke percentage. Ook in 2009 verwachten de bedrijven een daling van de werkgelegenheid met 1%. Het merendeel van de bedrijven (93%) bestaat uit één vestiging en heeft geen vestigingen of zusterbedrijven in andere Europese landen.

Weinig personeel uit doelgroepen

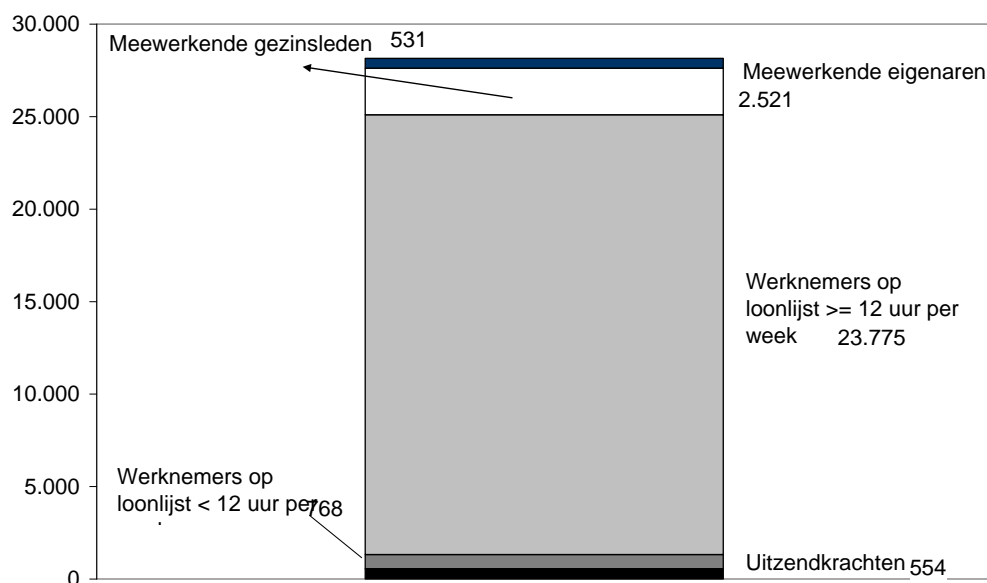
- In de sector werken 16.700 chauffeurs. Bijna 5.500 chauffeurs daarvan werken meerdere dagen internationaal, 2.000 chauffeurs 1-daags internationaal en 9.200 chauffeurs nationaal.
- Het aandeel chauffeurs dat afkomstig is de doelgroepen vrouwen, niet-westerse allochtonen en gedeeltelijk arbeidsongeschikten is landelijk laag en in regio Noordwest nog lager.

Aandeel uitzendkrachten blijft gelijk

Wat betreft de inzet van uitzendkrachten zijn de vooruitzichten voor volgend jaar gelijk aan de landelijke vooruitzichten, namelijk dat het uitzendvolume gelijk blijft.

De onderstaande figuur geeft een overzicht van de opbouw van de werkgelegenheid in 2008.

Figuur M.1 Samenstelling van de werkgelegenheid in het beroepsgoederenvervoer op 1 januari 2009 in regio Noordwest

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

Minder sterke daling vacatures

In regio Noordwest zijn meer vacatures beschikbaar dan landelijk, met name in de logistiek en het middenkader en management. Bijna een derde van alle beschikbare vacatures zijn te vinden in regio Noordwest. De verwachtingen ten aanzien van de ontwikkeling van het personeelsvolume zijn echter positiever dan landelijk.

Personeel in beweging

Minder bedrijven met uitstroom chauffeurs dan landelijk

Het aandeel bedrijven in regio Noordwest waar in 2008 chauffeurs zijn vertrokken, is 4 procentpunt lager dan landelijk.

Scholingbeleid in ontwikkeling

Gelijk aantal leerlingen in het beroepsonderwijs

In de komende periode verwacht 94% van de bedrijven dat het aantal bbl- of bol-leerlingen gelijk blijft.

Economische recessie

Nog een jaar economische malaise

Bijna de helft van de bedrijven (iets minder dan landelijk) in het beroepsgoederenvervoer verwacht een afname van de omzet en van het rendement in 2009. De verwachtingen in regio Noordwest zijn iets positiever dan landelijk. De maatregelen om de economische recessie het hoofd te bieden zijn in regio Noordwest naast het ontslaan van personeel ook omscholing en bijscholing.

Een ruime meerderheid van de bedrijven (71%) in het beroepsgoederenvervoer verwacht dat de recessie in de loop van 2010 voorbij zal zijn.

1 Inleiding

1.1 Doelstelling onderzoek

De doelstelling van het arbeidsmarktonderzoek in het beroepsgoederenvervoer over de weg (BGV) is het in beeld brengen van de (toekomstige) ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in de sector. Dit is zowel voor heel Nederland gedaan als voor zes regio's: Noordoost, Noordwest, Zuidoost, Midden, Zuid-Holland en Zeeland/Noord-Brabant. De resultaten van het onderzoek voor de **regio Noordwest**, vindt u in dit rapport. Hierbij zijn de volgende kernthema's benoemd, die per hoofdstuk worden behandeld:

- *De sector in ontwikkeling*: hierbij gaat het om de meerjarige ontwikkelingen in de werkgelegenheid en de personeelsbehoefte in de bedrijven (hoofdstuk 2).
- *Personeel in beweging*: hierbij wordt ingegaan op de instroom, doorstroom en uitstroom van personeel. Tevens wordt ingegaan op de herkomst van nieuw personeel en de bestemming van vertrekkend personeel. Informatie over werkzame personen in de sector wordt gepresenteerd voor wat betreft de achtergrond van werknemers (vooropleiding en arbeidsverleden) (hoofdstuk 3).
- *Personeelsbeleid in ontwikkeling*: wat is het beleid en wat zijn de activiteiten van bedrijven op het gebied van personeelsbeleid, zoals diversiteitbeleid (hoofdstuk 4).
- *Toekomstperspectief werkgever*: welke invloed heeft de economische crisis op de werkgelegenheid in de branche en hoe anticipeert de werkgever hierop (hoofdstuk 5).

1.2 Opzet onderzoek

Er is een landelijke enquête uitgevoerd met netto 299 werkgevers in het beroepsgoederenvervoer in regio Noordwest. Het onderzoek onder werkgevers is uitgevoerd door middel van een combinatie van een schriftelijke en telefonische enquête. Het werkgevers onderzoek geeft een representatief beeld van de gehele sector beroepsgoederenvervoer. Een verantwoording van de opzet en werkwijze van het onderzoek is opgenomen in bijlage B1 van de landelijke rapportage.

1.3 Leeswijzer

- In dit rapport zijn alleen de tabellen en figuren opgenomen waarvoor het mogelijk was percentages en absolute aantallen te onderscheiden naar regio's. Om dezelfde reden is er bij de resultaten voor de regio's geen onderscheid gemaakt naar grote, middelgrote en kleine bedrijven.
- De nummering van de hoofdstukken en de tabellen corresponderen met de nummering van het landelijke rapport. De nummering van de paragrafen kan afwijken (niet alle paragrafen komen terug in de regiorapportages).
- Sommige figuren zijn vereenvoudigd naar tabellen.
- Wanneer de resultaten in de tabellen of figuren opvallend afwijken van de landelijke resultaten vindt u dat terug in een toelichting bij de betreffende tabel of het betreffende figuur.
- Om de vergelijking eenvoudig te maken, zijn in de tabellen naast de regionale ook de landelijke cijfers opgenomen.
- De begeleidende teksten zijn beknopt gehouden. Voor een uitgebreide toelichting en verduidelijking van onderwerpen, thema's en tabellen verwijzen we u naar de landelijke rapportage over het beroepsgoederenvervoer.
- De verantwoording van het onderzoek en de bijlagen met de vragenlijsten zijn alleen in de landelijke rapportage opgenomen.

2 De sector in ontwikkeling

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de ontwikkeling van het aantal bedrijven in het BGV (2.2) en de werkgelegenheidsontwikkeling geschetst (2.3). In de paragrafen daarna wordt achtereenvolgens ingegaan op uitzendwerk (2.4), deeltijdwerk (2.5), overschotten (2.6) en tekorten van personeel (2.7) en vacatures (2.8).

2.2 Ontwikkeling aantal bedrijven

Bedrijven met vestigingen in andere Europese landen

De respondenten is gevraagd of hun vestiging deel uit maakt van een groter bedrijf. Wanneer dit het geval bleek is tevens gevraagd of, en waar, de overige vestigingen zich in Europa bevinden. Er is hierbij onderscheid gemaakt naar MOE-landen (Midden en Oost-Europa) en overige Europese landen.

Tabel 2.2 Aandeel bedrijven met meerdere vestigingen en het aandeel met vestigingen in MOE-landen en andere Europese landen (N=291)

	2008	N	2008	N
	Regio	Regio	Nederland	Nederland
Bedrijven zonder andere vestigingen (zusterbedrijven)	90%	269	90%	1.590
Bedrijven met vestigingen in Nederland*	5%	17	5%	82
Bedrijven met vestigingen in MOE-landen en andere Europese landen	7%	6	5%	91
Totaal	100%	292	100%	1.763

* Er is niet specifiek gevraagd naar vestigingen in buiten-Europese landen. Bedrijven met vestigingen in Nederland en met vestigingen in buiten-Europese landen zijn hierbij inbegrepen.

** Meerdere antwoorden mogelijk.

Uit tabel 2.2 blijkt dat:

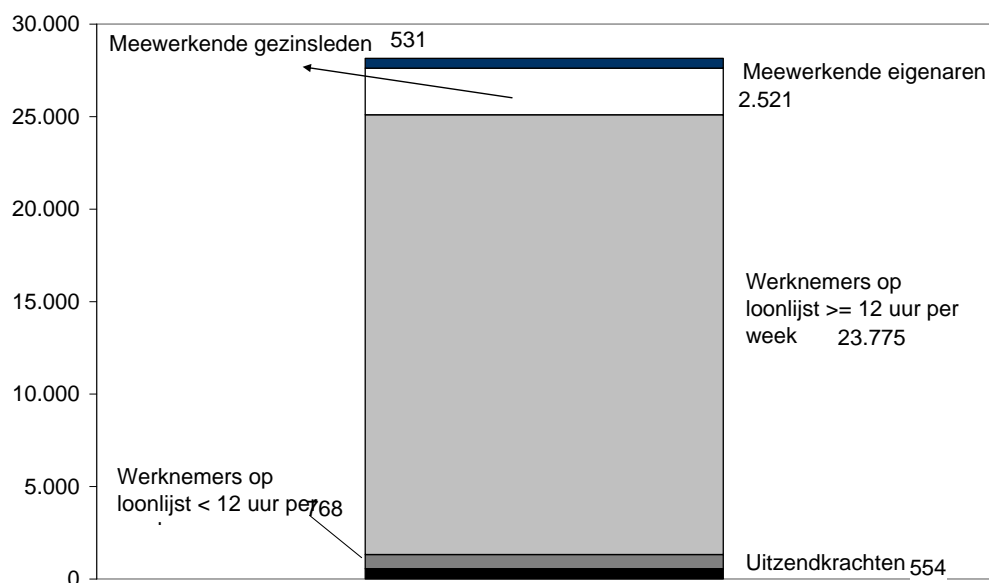
- Het overgrote deel van de bedrijven geen zusterbedrijven heeft (90%). Dit percentage komt overeen met het landelijke percentage.
- Van de overige bedrijven heeft 7% vestigingen in andere Europese landen dan Nederland tegenover landelijk 5%.

2.3 Ontwikkeling werkgelegenheid

Totale werkgelegenheid

In figuur 2.2 zijn naast de werknemers, meewerkende eigenaren en familieleden ook de uitzendkrachten en werknemers die minder dan 12 uur per week werken, meegenomen.

Figuur 2.2 Samenstelling van de werkgelegenheid in het beroepsgoederenvervoer op 1 januari 2009 regio Noordwest

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

Figuur 2.3 vertaald naar tabel. Ontwikkeling van de werkgelegenheid in het beroepsgoederenvervoer over de weg in 2008

	Regio Noordwest 2008 N=291	Landelijk 2008 N=1.763
Ontwikkeling van de werkgelegenheid in het beroepsgoederenvervoer over de weg in 2008	-1%	-1%

Werkgelegenheid naar functie

In tabel 2.3 is de werkgelegenheid in de sector verdeeld naar functie. De samenstelling van de werkgelegenheid is gebaseerd op de hoofdfunctie waaraan volgens de werkgevers de meeste tijd wordt besteed.

Tabel 2.3 Verdeling van de werkgelegenheid naar functie

	Totaal 2008 Regio	Totaal 2008 Nederland
Chauffeur internationaal vervoer 1-daags	2.000	12.700
Chauffeur internatonaal vervoer meerdaags	5.500	30.800
Chauffeur nationaal vervoer	9.200	45.500
Logistiek administratief medewerker	2.000	10.200
Operationeel logistiek medewerker	2.300	8.200
Middenkader en management	1.600	8.600
Andere functies	1.200	6.400
Totaal	23.800	119.400

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.
NB Aantallen zijn afgerond op honderdtallen. Hierdoor kunnen sommige optellingen niet precies uitkomen op het totaal.

In tabel 2.4 is de verdeling van personeel naar leeftijd te zien.

Tabel 2.4 Verdeling naar leeftijd van chauffeurs en al het personeel in de regio

	Chauf-feurs (N=199)	Regio (N=291)	Chauf-feurs Nederland	Nederland (N=1.763)
Jonger dan 25	10%	11%	11%	12%
25 tot 35 jaar	24%	25%	25%	25%
35 tot 45 jaar	36%	35%	33%	33%
45 tot 55 jaar	19%	19%	21%	21%
55 jaar en ouder	10%	9%	10%	9%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

Werkgelegenheid naar opleiding

In tabel 2.5 is te zien welke achtergrond de chauffeurs en alle medewerkers in de sector in regio Noordwest hebben ten opzichte van de totale werkzame beroepsbevolking in de regio.

Tabel 2.5 Verdeling naar opleiding van chauffeurs en al het personeel in de regio

	Chauf-feurs regio (N=169)	Totaal* (N=299)	Chauf-feurs Nederland	Totaal* (N=1.763)
Alleen basisonderwijs	8%	6%	9%	7%
Lbo, mavo, vmbo	64%	56%	70%	61%
Havo en vwo	2%	4%	3%	6%
Mbo	26%	32%	18%	22%
Hbo en wo	0%	2%	0%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

Uit tabel 2.5 komt naar voren dat de chauffeurs in regio Noordwest een hogere opleiding hebben genoten dan de chauffeurs landelijk (6 procentpunt minder lbo, mavo en vmbo, 8 procentpunt meer mbo).

Werkgelegenheid naar doelgroep

Van de werknemers die op de loonlijst staan, met een arbeidscontract van minimaal 12 uur per week, is gevraagd naar bepaalde achtergrondkenmerken. Het gaat dus niet over uitzendkrachten en eigen rijders in onderaanneming.

Tabel 2.6 Chauffeurs en logistiek medewerkers uit doelgroepen als percentage van het totale aantal chauffeurs en van het totale aantal logistiek medewerkers (N regio=243) (N Nederland = 1.763)

Aandeel van totale functiegroep	Chauf-feur regio	Logistieke medewerker regio	Chauf-feur Nederland	Logistieke medewerker Nederland
Vrouwen	2%	14%	1%	17%
Etnische minderheden	2%	2%	1%	9%
Ouder dan 55 jaar	10%	2%	10%	2%
Personen uit Midden en Oost Europa	1%	1%	1%	1%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

- Het aandeel vrouwen in de functie van logistieke medewerker in regio Noordwest is 14% wat 3 procentpunt lager is dan landelijk.
- Het aandeel etnische minderheden in de functie van logistieke medewerker is in regio Noordwest 2% en is daarmee 7 procentpunt lager dan landelijk.
- Het aandeel vrouwen en etnische minderheden in de functie van chauffeur is in regio Noordwest 2% en is 1% hoger dan landelijk.

Toekomstige ontwikkeling werkgelegenheid

Tijdens de interviews is gebleken dat de verwachtingen voor de jaren 2009-2010 niet positief zijn. De sector blijft kampen met een gebrek aan vraag. In de loop van 2010 zal de economie volgens de geïnterviewde werkgevers weer aantrekken. Over de langere termijn durven werkgevers niet veel te zeggen, omdat de ontwikkelingen van de economische situatie in Nederland als geheel onduidelijk is.

In figuur 2.5 is te zien welke verwachting de ondernemers in regio Noordwest op dit moment hebben voor de ontwikkeling van de werkgelegenheid in 2009.

Figuur 2.5 *vertaald naar tabel. Door werkgevers verwachte ontwikkeling van de werkgelegenheid in het lopende jaar (2009) en werkelijke ontwikkeling 2008¹*

	Regio Noordwest N=286	Landelijk N=1.651
Verwachte ontwikkeling van de werkgelegenheid in het lopende jaar (2009)	-1%	-2%
Werkelijke ontwikkeling van de werkgelegenheid in 2008	-1%	-1%

Uit figuur 2.5. blijkt dat de verwachte ontwikkeling van de werkgelegenheid voor 2009 in regio Noordwest negatief is (-1%) maar minder negatief dan landelijk (-2%).

Aan de werkgevers is gevraagd naar hun verwachtingen ten aanzien van de ontwikkeling van het personeelsvolume op hun vestiging voor de periode 2010-2013 en apart voor het jaar 2010. De resultaten hiervan zijn in tabellen 2.7 en 2.8 weergegeven.

Tabel 2.7 *Verwachte ontwikkeling personeelsvolume 2010 (N regio=278) (N Nederland=1.607)*

	Totaal regio	Totaal Nederland
Afname personeelsvolume	13%	12%
Personeelsvolume blijft gelijk	74%	78%
Toename personeelsvolume	13%	10%
Totaal	100%	100%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

Uit tabel 2.7 blijkt dat het aandeel bedrijven dat in 2010 een toename van de personeelsontwikkeling verwacht, 3 procentpunt hoger is dan landelijk.

Tabel 2.8 *Verwachte ontwikkeling personeelsvolume 2010-2013 (N regio=231) (N Nederland =1.364)*

	Totaal regio	Totaal Nederland
Afname personeelsvolume	6%	5%
Personeelsvolume blijft gelijk	72%	77%
Toename personeelsvolume	22%	18%
Totaal	100%	100%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

¹ Verwachting gebaseerd op de werkgelegenheid exclusief meewerkende eigenaren en gezinsleden.

Uit tabel 2.8 blijkt dat het aandeel bedrijven dat een toenemend personeelsvolume verwacht voor de jaren 2010-2013 in regio Noordwest 4 procentpunt hoger is dan landelijk.

2.4 Uitzendkrachten

Dit jaar is gevraagd naar de verwachte ontwikkeling van het uitzendvolume. In tabel 2.10 is te zien hoe de ontwikkeling zal zijn volgens de werkgevers.

**Tabel 2.10 Verwachte ontwikkeling uitzendvolume 2010-2013 (N regio=238)
(N Nederland = 1.364)**

	Totaal Regio	Totaal Nederland
Afname uitzendvolume	3%	4%
Uitzendvolume blijft gelijk	91%	90%
Toename uitzendvolume	6%	5%
Totaal	100%	100%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

2.5 Deeltijdbanen

De werkgevers is gevraagd naar het aantal deeltijdchauffeurs als percentage van het totaal aantal chauffeurs en het aantal deeltijd logistiek medewerkers ten opzichte van alle logistiek medewerkers (zie tabel 2.12). Onder deeltijdbanen worden hier banen verstaan van 12 tot 40 uur per week.²

**Tabel 2.12 In deeltijdwerkende chauffeurs (parttimers) in 2009 (N regio=243)
(N Nederland=1.763)**

	Aantal regio	Percentage regio	Aantal Nederland	Percentage Nederland
Parttime chauffeurs*, absoluut en aandeel t.o.v. alle chauffeurs	3.116	20%	8.100	10%
Parttime logistiek medewerkers absoluut en aandeel t.o.v. alle logistiek medewerkers*	814	15%	5.100	22%

*) Het gaat om banen tussen 12 en 40 uur per week.

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

Uit tabel 2.12 blijkt het volgende:

- Het percentage deeltijdwerkende chauffeurs is in regio Noordwest 20% wat 10 procentpunt hoger is dan landelijk.
- Het aantal deeltijdwerkende logistiek medewerkers is in regio Noordwest 15% wat 7 procentpunt lager is dan landelijk.

² Onder een fulltime baan voor chauffeurs wordt volgens oude wetgeving een aanstelling van maximaal 60 uur per week verstaan. Dit is inmiddels verlaagd naar 55 uur. Vanaf 2010 zal de maximale werkweek van chauffeurs 48 uur bedragen.

2.6 Personeeloverschotten en maatregelen

Gezien de economische situatie komt het bij bedrijven voor dat een deel van het vaste personeel tijdelijk geen werk heeft. Aan de werkgevers met een personeelsoverschot is gevraagd of zij voornemens zijn deze werknemers in 2009 scholing aan te bieden. Daarnaast is aan alle werkgevers gevraagd naar de bekendheid met enkele nieuwe scholingsmaatregelen.

**Tabel 2.13 Personeel waar tijdelijk geen werk voor is (N regio=266)
(N Nederland=1.550)**

	Totaal regio	Totaal Nederland
Ja	7%	8%
Nee	93%	92%
Totaal	100%	100%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

**Tabel 2.14 Scholing werknemers die tijdelijk geen werk hebben (N regio=20)
(N Nederland=123)**

	Totaal regio	Totaal Nederland
Ja	28%	26%
Misschien	19%	24%
Nee	53%	50%
Totaal	100%	100%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

In tabel 2.15 is het aandeel bedrijven te zien die de nieuwe maatregelen mobiliteitscentrum, vervroegde nascholingsverplichting en ervaringscertificaten kennen.

**Tabel 2.15 Bekendheid met nieuwe maatregelen (N regio=297)
(N Nederland=1.753)**

	Totaal regio	Totaal Nederland
Mobiliteitscentrum	42%	42%
Vervroegde nascholings-verplichting 1 maart 2009	67%	68%
Ervaringscertificaten (EVC)	43%	42%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

2.7 Vacatures

Vacatures

In tabel 2.16 is het percentage van bedrijven met openstaande vacatures af te lezen en is de vacaturegraad³ weergegeven. Het aandeel bedrijven met vacatures in regio Noordwest is 4 procentpunt hoger dan landelijk (6%).

**Tabel 2.16 Bedrijven met openstaande vacatures
(N regio =299) (N Nederland=1.763)**

	Totaal januari 2009 Regio	Totaal januari 2009 Nederland
Bedrijven met vacatures	10%	6%
Vacaturegraad	1,0%	0,7%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

**Tabel 2.17 Vacaturegraad naar functie en een indicatie van absolute aantallen
vacatures (2009) (N regio=32) (N Nederland=1.763)**

Functiegroep	Totaal regio	Absoluut regio	Totaal Nederland	Absoluut Nederland
Chauffeurs internationaal vervoer 1-daags	1,5%	23	1,2%	148
Chauffeurs internationaal vervoer meerdaags	0,5%	32	0,4%	126
Chauffeurs nationaal vervoer	1,3%	100	0,8%	308
Logistiek administratief medewerkers	1%	30	0,7%	75
Operationeel logistiek medewerkers	1%	19,78	0,4%	43
Middenkader en management	2%	20	0,9%	63
Andere functiegroepen	1,1%	19	0,9%	93
Totaal	0,4%	243,78	0,7%	856

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

Het aantal vacatures is in regio Noordwest op alle functies procentueel hoger dan landelijk. Een groot deel van de landelijke vacatures voor logistieke functies logistiek medewerkers en middenkader en management is beschikbaar in regio Noordwest.

³ De vacaturegraad is het aantal openstaande vacatures ten opzichte van het aantal personen dat op de loonlijst staat, in dit geval met een contract van minimaal 12 uur per week. De vacaturegraad is een conjunctuurindicator. Bij een neergaande conjunctuur neemt de vacaturegraad af en bij een opgaande conjunctuur neemt de vacaturegraad toe. Een hoge vacaturegraad kan duiden op een hoge mobiliteit van het personeelsbestand en kan ook duiden op een krappe arbeidsmarkt (moeilijk vervulbare vacatures).

Aan de werkgevers is gevraagd naar de verwachting wat betreft het aantal vacatures over een jaar.

Tabel 2.19 Verwachte ontwikkeling aantal vacatures voor 2009 ten opzichte van 2008 (N regio=230) (N Nederland=1.393)

	Totaal Regio	Totaal Nederland
Afname vacaturevolume	8%	13%
Vacaturevolume blijft gelijk	85%	81%
Toename vacaturevolume	8%	6%
Totaal	100%	100%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

Uit tabel 2.19 komt naar voren dat de ondervraagde werkgevers in regio Noordwest positievere verwachtingen hebben ten aanzien van de vacatureontwikkeling dan landelijk.

3 Personeel in beweging

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staan de personeelstromen in de sector centraal. Er is een overzicht gegeven van de instroom van nieuwe werknemers en hun arbeidssituatie voorafgaand aan de huidige baan (herkomst), interne doorstroom van personeel binnen bedrijven en ten slotte de uitstroom van personeel (plus aantal dienstjaren bij vertrek) en hun bestemming.

De instroom betreft het aantal aangenomen werknemers in de periode van een (kalender)jaar. Het instroompercentage is het aandeel van de instroom van nieuwe werknemers ten opzichte van het aantal werknemers aan het begin van het jaar (standcijfer).

De uitstroom betreft het aantal werknemers dat het bedrijf heeft verlaten in de periode van een (kalender)jaar. Het uitstroompercentage is het aandeel van de uitstroom ten opzichte van het aantal werknemers aan het begin van het jaar (standcijfer).

Beginstand van het jaar + de instroom - de uitstroom = eindstand van het jaar.

De interne doorstroom heeft - net als in voorgaande jaren - betrekking op de doorstroom binnen bedrijven en niet binnen de sector als geheel. Het interne doorstroompercentage is het aantal eigen medewerkers dat in een jaar tijd binnen het eigen bedrijf is doorgestroomd naar een andere functie, ten opzichte van de totale werkgelegenheid van het eigen bedrijf.

3.2 Instroom en herkomst van nieuw aangenomen personeel

In deze paragraaf wordt de instroom van personeel en hun herkomst toegelicht.

Instroom van personeel

In de volgende figuur staat het aandeel bedrijven waar nieuw personeel is aangenomen.

Figuur 3.2 *vertaald naar tabel.* **Aandeel bedrijven dat in 2008 nieuw personeel heeft aangenomen (N=243)**

	Totaal regio	Totaal Nederland
Aandeel bedrijven dat in 2008 nieuw personeel heeft aangenomen	36%	36%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

In tabel 3.1 is het aandeel nieuw aangenomen personeel per functiegroep ten opzichte van het aantal werknemers in de betreffende functiegroep af te lezen.

Tabel 3.1 Nieuw aangenomen personeel als aandeel van de werkgelegenheid naar functie (N regio=243) (N Nederland=1.763)

	Aandeel aangenomen medewerkers 2008* Regio	Aandeel aangenomen medewerkers 2008* Nederland
Chauffeur	12%	12%
Logistiek medewerker	7%	12%
Andere functie	6%	9%
Totaal	10%	12%

Exclusief meewerkende gezinsleden en eigenaren.
Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

Het aandeel aangenomen logistiek medewerkers is in regio Noordwest 5 procentpunt lager dan landelijk (12%).

3.3 Interne doorstroom

In tabel 3.4 is af te lezen bij hoeveel procent van de bedrijven interne doorstroom heeft plaatsgevonden.

Tabel 3.4 Aandeel bedrijven met interne doorstroom (N regio=299) (N Nederland=1.763)

	Totaal regio	Totaal Nederland
Aandeel bedrijven met interne doorstroom	6%	6%

a) Afgeronde aantallen.

b) Totaal telt niet op omdat er bedrijven zijn met doorstromende medewerkers in verschillende functiecategorieën.

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

3.4 Uitstroom en bestemming

Uitstroom van personeel (personeelsverloop)

De vraag naar nieuw personeel wordt voor een belangrijk deel bepaald door de uitstroom van zittend personeel gedurende het jaar. Figuur 3.5 geeft een overzicht van het aandeel bedrijven in het BGV met vertrokken personeel, onderverdeeld naar functie (de personeelcategorie 'overig' is weggelaten dit jaar).

Figuur 3.5 vertaald naar tabel. Aandeel bedrijven met uitstroom in 2008 (N regio=299) (N Nederland=1.762)

	Totaal regio	Totaal Nederland
Ja, chauffeurs uitgestroomd	30%	34%
Ja, logistiek medewerker(s) uitgestroomd	10%	8%
Nee, er is geen personeel uitgestroomd	66%	63%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

Dit jaar is voor het eerst aan werkgevers gevraagd naar het aantal dienstjaren van de laatst vertrokken medewerker. In tabel 3.7 zijn de resultaten hiervan weergegeven.

Tabel 3.7 Aantal dienstjaren laatst uitgestroomde medewerker naar functie

	Totaal regio	Regio N	Totaal Nederland	Nederland N
Chauffeur	3,6	93	4,8	630
Logistiek medewerker	4,9	30	4,3	130

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

4 Scholingbeleid in ontwikkeling

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het onderwerp scholing. In het onderzoek lag de focus op de activiteiten van de individuele ondernemingen op het gebied van scholingbeleid. Het arbeidsmarktbeleid zoals dat wordt gevoerd in het beroepsgoederenvervoer door intermediaire organisaties blijft hier geheel buiten beschouwing. Het doel is na te gaan wat er gebeurt op bedrijfsniveau in de sector.

4.2 Beroepsonderwijs

Er is gevraagd hoeveel leerlingen de werkgevers in 2009 verwachten te kunnen plaatsen. Het gaat hierbij uitdrukkelijk alleen om werkgevers in het beroepsgoederenvervoer. In hoeverre leerlingen ook buiten de sector kunnen worden geplaatst, is niet bekend. Er is alleen gevraagd of het aantal zal toenemen, gelijk zal blijven of zal afnemen. De percentages in tabel 4.3 zijn gebaseerd op de verwachtingen van het aantal plaatsen ten opzichte van het huidige aantal leerlingen in het eigen bedrijf.

**Tabel 4.3 Aantal mbo-leerlingen (bbl-leerlingen en/of bol-leerlingen)
(N regio=213) (N Nederland=1.252) verwachting voor 2009**

	Totaal regio	Totaal Nederland
Afname van het aantal leerlingen	1,7%	3%
Het aantal leerlingen blijft gelijk	94,3%	94%
Toename van het aantal leerlingen	4,0%	3%
Totaal	100%	100%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

4.3 Scholing van werknemers

Het Europese scholingsbeleid voor chauffeurs kent sinds maart 2009 enkele aanpassingen. De aanpassingen zijn vastgelegd in de Europese Richtlijn Vakbekwaamheid. De volgende twee tabellen laten de resultaten zien van de vragen of de werkgever bekend is met de nieuwe richtlijn en of er naar gehandeld wordt.

**Tabel 4.6 Kennis van de Europese Richtlijn Vakbekwaamheid (N regio=298)
(N Nederland=1.758)**

	Totaal regio	Totaal Nederland
Ja	78%	79%
Nee	22%	21%
Totaal	100%	100%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

Een onderdeel van de nieuwe richtlijn is het maken van een individuele (scholing)planning per chauffeur. De mate waarin dit door de bedrijven gedaan wordt is te zien in tabel 4.7.

**Tabel 4.7 In het kader van de Europese richtlijn een planning gemaakt
(N regio=237) (N Nederland=1.417)**

	Totaal regio	Totaal Nederland
Ja	18%	16%
Nee	82%	84%
Totaal	100%	100%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer

5 Economische recessie

5.1 Inleiding

De tweede helft van 2008 stond in het teken van de kredietrecessie. Na jaren van groeiende economie brengt de recessie veel onzekerheid met zich mee. Het beperken en terugdringen van de recessie vergt inzicht in de situatie en de mogelijke gevolgen. De vragenlijst voor werkgevers is daarom aangevuld met een extra onderdeel over de recessie.

Achtereenvolgens is gevraagd naar de verwachtingen voor 2009 ten aanzien van de omzet, het rendement en de investeringen. Daarna is gevraagd naar de mate waarin specifieke maatregelen zijn getroffen en in hoeverre er in de nabije toekomst nog maatregelen getroffen zullen worden aangaande het personeel.

5.2 Verwachtingen van werkgevers in het BGV

Voordat bedrijven de eerste tekenen van de economische recessie voelden was sprake van een continue groei. Bedrijven zagen vooral de laatste twee tot drie jaar een stijging van de omzet. Uit de persoonlijke interviews blijkt dat de gevolgen van de recessie zich vertalen in vraaguitval (10-50% is genoemd). Bedrijven geven aan minder grote hoeveelheden te behandelen en te transporteren.

**Tabel 5.1 Verwachtingen ten aanzien de omzet voor 2009 (N regio=277)
(N Nederland=1.631)**

	Totaal regio	Totaal Nederland
Sterke afname van de omzet	12%	13%
Afname van de omzet	48%	50%
De omzet blijft gelijk	28%	29%
Toename van de omzet	11%	8%
Sterke toename van de omzet	1%	0%
Totaal	100%	100%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

**Tabel 5.2 Verwachtingen ten aanzien van het rendement voor 2009
(N regio=262)(N Nederland=1.572)**

	Totaal regio	Totaal Nederland
Sterke afname van het rendement	11%	11%
Afname van het rendement	46%	49%
Het rendement blijft gelijk	31%	30%
Toename van het rendement	11%	10%
Sterke toename van het rendement	0%	0%
Totaal	100%	100%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

Tabel 5.3 Verwachtingen ten aanzien van uw investeringen voor 2009 (N=272)

	Totaal regio	Totaal Nederland
Sterke afname van de investeringen	11%	9%
Afname van de investeringen	38%	38%
De investeringen blijven gelijk	39%	40%
Toename van de investeringen	12%	11%
Sterke toename van de investeringen	1%	1%
Totaal	100%	100%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

Uit tabel 5.1, 5.2 en 5.3 komt naar voren dat de verwachtingen in regio Noordwest voor de omzet, het rendement en investeringen in 2009 iets positiever zijn dan landelijk.

5.3 Maatregelen

Er is geen uitvoerig onderzoek gedaan naar bedrijfseconomische maatregelen. In dit onderzoek is vooral nagegaan welke maatregelen bedrijven treffen op personeelsgebied.

Aan de groep bedrijven die al maatregelen hebben getroffen is gevraagd welke maatregelen zij hiervoor nemen. De resultaten hiervan zijn weergegeven in tabel 5.4.

Ook is de vraag gesteld of er *in de nabije toekomst dergelijke maatregelen getroffen zullen worden* en wat voor soort maatregelen dit zullen zijn (tabel 5.5).

Tabel 5.4 Top 10 van de reeds getroffen maatregelen om de economische recessie te beperken 2008 (N regio=115) (N Nederland=617)

	Totaal regio	Totaal Nederland
Ontslag van personeel	30%	28%
Arbeidstijdverkorting	23%	22%
Kostenbesparing	12%	12%
Verandering van functie van werknemers	7%	7%
Acquireren / werk binnenhalen	6%	6%
Tijdelijke contracten niet verlengen	5%	4%
Overuren beperken	5%	4%
Omscholing / bijscholing	4%	4%
Kostenbeheersing / kosten in de gaten houden	4%	4%
Minder of in beperkte mate investeren	4%	4%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

Tabel 5.5 Top 10 van de in de toekomst nog te treffen maatregelen tegen de recessie (N regio=96) (N Nederland=376)

	Totaal regio	Totaal Nederland
Ontslag van personeel	36%	43%
Arbeidstijdverkorting	24%	28%
Verandering van functie van werknemers	14%	12%
Omscholing / bijscholing	12%	7%
Kostenbesparing	7%	7%
Tijdelijke contracten niet verlengen	6%	6%
Acquireren / werk binnenhalen	6%	4%
Efficiency verbeteren	5%	3%
Overuren beperken	3%	3%
Verkopen (vracht)wagen(s)	3%	3%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer

Het percentage bedrijven in regio Noordwest waarvoor ontslaan van personeel in de toekomst de belangrijkste maatregel tegen de economische recessie is, is 7 procentpunt lager dan landelijk. De bedrijven gaan naar verwachting meer doen aan omscholing en bijscholing dan landelijk.

Er zijn stellingen over de economische recessie voorgelegd aan de werkgevers. De onderwerpen betreffen het al of niet aannemen van bbl-leerlingen tijdens de recessie, de hoogte van het opleidingsbudget, het verschaffen van werk aan chauffeurs, het voeren van een divers personeelsbeleid en het zicht op het einde van de recessie (tabel 5.6).

**Tabel 5.6 Stellingen aangaande de economische ontwikkelingen (N regio=±258)
(N Nederland=1.750)**

		Totaal regio	Totaal Nederland
In tijden van recessie worden ook bbl-leerlingen aangenomen	Helemaal mee eens	3%	2%
	Mee eens	23%	18%
	Neutraal	30%	37%
	Mee oneens	38%	37%
	Helemaal mee oneens	6%	6%
In tijden van recessie blijft het opleidingsbudget gelijk	Helemaal mee eens	4%	2%
	Mee eens	44%	43%
	Neutraal	28%	27%
	Mee oneens	22%	25%
	Helemaal mee oneens	2%	3%
Zoveel mogelijk chauffeurs worden aan de slag gehouden	Helemaal mee eens	6%	8%
	Mee eens	60%	59%
	Neutraal	23%	22%
	Mee oneens	10%	10%
	Helemaal mee oneens	0%	2%
In tijden van recessie wordt ook gewerkt aan een divers personeelsbeleid	Helemaal mee eens	2%	2%
	Mee eens	46%	41%
	Neutraal	33%	37%
	Mee oneens	17%	19%
	Helemaal mee oneens	2%	3%
De recessie zal in de loop van 2010 voorbij zijn	Helemaal mee eens	4%	3%
	Mee eens	67%	65%
	Neutraal	12%	15%
	Mee oneens	17%	16%
	Helemaal mee oneens	0%	1%

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.

6 Conclusie

Economische recessie

Gelijke daling werkgelegenheid

De economische recessie eind 2008 is gepaard gegaan met een afname van de werkgelegenheid in het beroepsgoederenvervoer. In 2008 is in regio Noordwest de totale werkgelegenheid met 1% afgenomen. Landelijk is dit ook 1%.

De bedrijven in regio Noordwest verwachten in 2009 ook nog last te zullen hebben van de economische recessie dan landelijk. De voorspelling van bedrijven is een verdere afname van de werkgelegenheid met 1%, gelijk dus aan de afname in 2008. Landelijk is dit 2%.

Minder sterke daling vacatures

In regio Noordwest is de vacaturegraad minder sterk afgenomen dan landelijk, evenals het aantal bedrijven met vacatures. Er zijn meer vacatures beschikbaar dan landelijk, met name in de logistiek en het middenkader en management. Bijna een derde van alle beschikbare vacatures zijn te vinden in regio Noordwest. De verwachtingen ten aanzien van de ontwikkeling van het personeelsvolume zijn echter positiever dan landelijk.

Personeel in beweging

Personeel vaker een mbo-opleiding

De chauffeurs in regio Noordwest hebben vaker een mbo-opleiding dan landelijk.

Lagere uitstroom

Het percentage bedrijven met uitstroom is in regio Noordwest 4 procentpunt lager dan landelijk.

Minder deeltijdwerkers, vrouwen en etnische minderheden

- Het aandeel deeltijdwerkende chauffeurs in het beroepsgoederenvervoer is in regio Noordwest hoger dan landelijk. Het aandeel deeltijdwerkende logistiek medewerkers is juist lager dan landelijk.
- Het aandeel werknemers in het beroepsgoederenvervoer dat behoort tot de doelgroep vrouwen en etnische minderheden is lager dan landelijk.

Scholingbeleid in ontwikkeling

Weinig verschillen met landelijk gemiddelde

Het scholingsbeleid van regio Noordwest komt bijna overeen met het algemene scholingsbeleid in Nederland.

Economische recessie

Verwachtingen regio iets positiever dan landelijk

- De verwachtingen ten aanzien van de omzet, het rendement en de investeringen zijn in regio Noordwest met enkele procenten iets positiever dan landelijk.
- Het aandeel bedrijven in regio Noordwest voor wie het ontslaan van personeel de belangrijkste maatregel tegen de economische recessie is, is lager dan landelijk. Zij geven vaker dan landelijk aan personeel te willen bijscholen of omscholen.

In tabel 6.1 zijn de belangrijkste ontwikkelingen in het beroepsgoederenvervoer in regio Noordwest weergegeven. De korte en lange termijn vooruitzichten zijn weergegeven. Wanneer de resultaten van de regio opvallend afwijken van de landelijke resultaten staan deze vermeld tussen haakjes.

Tabel 6.1 Overzicht belangrijkste resultaten 2009

		2008 (tov 2007)	Vooruitzicht 2010	Vooruitzicht 2010-2012
Totale sector	Werkgelegenheid	-1%	-1% (-2%)	
	Omzet		Afname	
	Personeelsvolume		Blijft gelijk	Blijft gelijk
	Uitzendvolume		Blijft gelijk	Blijft gelijk
	Leerling bol/bbl		Blijft gelijk	

Bron: werkgeversonderzoek beroepsgoederenvervoer.